

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	การพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๔
ผู้วิจัย	:	พระวิสุทธิพงษ์เมธี (วีระ ด้วงป्ली)
ปริญญา	:	พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	:	ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม พธ.บ.,M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)
	:	ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ.,M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)
วันสำเร็จการศึกษา	:	๑ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ ๒) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ กับการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ๑) แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๘ รูป/คน ๒) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๑๔ รูป/คน และ ๓) แบบสอบถาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มประชากร จำนวน ๒๖๒ รูปวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

๑. สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ ข้อมูลจากจากผู้เชี่ยวชาญที่เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล พบว่ามีการประชุมกันเนื่องด้วยทุกระดับ ส่วนใหญ่บริหารงานแบบปฏิบัติสืบทอดกันมา ปัญหาอุปสรรคของการพัฒนา พบว่า พระสังฆาธิการส่วนใหญ่มีการศึกษาพระธรรมวินัยเพียงอย่างเดียว ทำให้ความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมทางโลกมีน้อยข้อมูลจากการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า การพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ มีค่าระดับความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = ๓.๕๖$) และกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการพัฒนาศักยภาพทุก ๆ ด้าน มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม แต่กิจกรรมด้านการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ($\mu = ๓.๕๑$)

การพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ ตามหลักธรรม โดยภาพรวม มีค่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.59$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านของกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ทุก ๆ ด้าน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่ด้านวิธูโร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.45$)

๒) แนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอพบว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากรใช้ทฤษฎีของ Leonard Nadler ใน ๓ ด้าน คือ ๑) การฝึกอบรม ๒) การศึกษาและ ๓) การพัฒนา บูรณาการกับหลักธรรม คือ ๑) จักขุมา ๒) วิธูโร และ ๓) นิสสยสัมปันโนสำหรับการพัฒนาศักยภาพใช้ทฤษฎีของ David C. McClelland ใน ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านความรู้ ๒) ด้านทักษะ และ ๓) ด้านพฤติกรรม

๓) แนวทางการพัฒนาศักยภาพการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ พบว่า

๑. **การฝึกอบรม** จัดโครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล การฝึกอบรมจักขุมา คือ ควรมีสถาบันฝึกอบรมพระสังฆาธิการ แต่ละระดับ การฝึกอบรมวิธูโร คือ ควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ และการฝึกอบรมนิสสยสัมปันโน คือ การอบรมจิตใจให้มีมนุษยสัมพันธ์

๒. **การศึกษา** ได้ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น การศึกษาจักขุมา คือ ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ด้วยระบบการศึกษา การศึกษาวิธูโร คือ พัฒนาการบริหารงานทำงานเป็นระบบงาน และการศึกษานิสสยสัมปันโน คือ มีการศึกษาเพิ่มเติมทักษะในการสื่อสาร ติดต่อประสานงาน

๓. **การพัฒนา** การพัฒนาจักขุมา คือ การพัฒนาด้านความคิด สติปัญญา การพัฒนาวิธูโร คือ การพัฒนาระบบบริหารงาน และการพัฒนานิสสยสัมปันโน คือ การพัฒนาพฤติกรรมตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

Thesis Title : The Development of the Sangha Administration
Competency of the District Sangha Administrators in the
Area of Region 14

Researcher : Phra Wisutthipongmethee (Weera Duangplee)

Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Suraphol Suyaphrom, B.A., M.A., Ph.D.
(Pol. Sc.)

: Asst. Prof. Dr. Thatchanan Issaradet, B.A., M.A., Ph.D.
(Pol. Sc.)

Graduation Date : March 1, 2016

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the general condition and problems of the development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators, 2) study concept, theories and Buddhadhamma regarding the development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators, and 3) present the possible plans for the development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators.

The research was conducted with Mixed Method comprising the qualitative and quantitative research methodologies. The research tools included 1) the in-depth interview with 18 monks/people, 2) the focus-group discussion with 14 monks/people, and 3) the questionnaires, which was the quantitative research survey with 262 populations. The data obtained through qualitative research was studied with Content Analysis while the data from the quantitative research was analyzed with Percentage, Mean and Standard Deviation.

The findings were:

1. Upon the general condition and problems of the development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators, it was found that there were regular meeting at all levels. Most administrative practice was conducted as a tradition since the past. Upon the problems, it was found that most Sangha Administrators have only Dhammavinaya studies. They have limited

knowledge on secular education. The data on quantitative research found that the development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators was, by average, at high level ($\mu = 3.56$). The activities for the development of Sangha administration competency at all aspects were found to be at high level. The activities on education was found to have least level ($\mu = 3.51$).

The development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators according to the Dhamma doctrines was found, by average, at high level ($\mu = 3.59$). When looking into details of each aspect of the development, it was found that all aspects were at high level. However, Vithuro doctrine was found to be at intermediate level ($\mu = 3.45$).

2) Concept, theories and Buddhadhamma regarding the development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators, were studied by using the theory of Leonard Nadler in 3 aspects: 1) training 2) education 3) development, which were integrated with the Buddhadhamma doctrines of Jakkhuma, Vithuro and Nissayasampanno. For the competency development, the researcher used the theory of David C. McClelland on 3 aspects: 1) knowledge 2) skills and 3) behavior.

3) the possible plans for the development of the Sangha administration competency of the District Sangha Administrators were found as follow:

1. **The Training:** there was a need to organize a training for developing knowledge, capacity and skills that answered the demands of individual monks. With the integration of Jakkhuma, the researcher found that there should be an institution that provides the training to the senior monks at all level. Upon the Vithuro, it was found that new technology should be brought in for enhancing the competency of the Sangha administration. For Nissayasampanno, it was found that the training should focus on human relation building.

2. **The Education:** it is necessary to support monks to study higher. Upon Jakkhuma, there is a need to enhance one's vision with education. Upon Vithuro, the systematic administration is highly needed. Upon Nissayasampanno, it showed that more training on communication and coordination are highly needed.

3. **The Development:** the Jakkhuma aspect is to develop ideas and wisdom. Upon the Vithuro, it is to develop the administrative system. Upon Nissayasampanno, it is to develop one's behavior according to Sanghahavatthu 4 which are Dhana, Piyavaja, Attajariya and Samanattata.